

فقہ مصور عبادات

آسان سازی و آموزش احکام اسلام

حج

زکات

روزہ

نماز

پاکی

د. عبدالله بن سالم باہمام

ترجمہ

د. محمد سرور محمد مراد سروری بلخی

زکات نقدین

زکات نقدین

مطالب

تعریف نقدین

حکم زکات نقدین

شرطهای وجوب زکات نقدین

نصاب زکات نقدین

مقدار زکات نقدین

زکات زیورات

زیورات طلائی و نقرئی

زیورات غیر از سیم و زر

نقدین

طلا و نقره، و آنچه از ارزهای کاغذی رایج امروز که قائم مقام آنها باشد.

حکم زکات نقدین

واجب است: بدلیل فرموده ای الله تعالی: (و کسانیکه طلا و نقره را ذخیره کرده گنج میسازند، و آنها را در راه خدا خرچ

نمیکنند، برایشان از عذاب دردناک بشارت بده) (توبه: ۳۴) و نیز بدلیل فرموده ای نبی اکرم ﷺ: ((هر صاحب زر و سیمی که حق آنرا نمی دهد، در روز قیامت با تخته های آتشی که در آتش دوزخ سوزان شده پهلوی، پیشانی و پشت او را داغ کنند، هر زمانیکه سرد شود، بار دیگر اعاده میشود، در روزیکه برابر پنجاه هزار سال است، تا اینکه میان بندگان قضاوت شود، تا راه خود را ببیند که یا به سوی بهشت، و یا به سوی دوزخ میباشد))^(۱)

شرطهای وجوب زکات نقدین

۱. گذشت یک سال بر آنها.
۲. مالکیت کامل به آن.
۳. به نصاب رسیدن.

(۱) به روایت مسلم.

اوراق بهادر

نقره

طلا

نصاب زکات نقدین

۱. نصاب طلا: بیست دینار (۸۵گرام)
و دینار طلا = چهار ربع گرام است، نصاب طلا به گرام
 $۲۵ \times ۴ = ۱۰۰$ گرام طلای خالص.
۲. نصاب نقره: دوصد درهم (۵۹۵گرام)
و درهم نقره = ۲,۹۷۵ گرام، نصاب نقره به گرام =
 $۲,۹۷۵ \times ۲۰ = ۵۹,۵۰۰$ گرام نقره خالص.
۳. نصاب اسکناس یا بانکنوت: بر پایه بهای نصاب طلا و یا
نقره در وقت خارج کردن محاسبه میشود، اگر به نصاب
یکی از آنها رسید، زکاتش واجب میشود.
بطور مثال: اگر یک گرام طلا = ۳۰ دلار بود، زکات زمانی
بروی واجب میشود که مالک: $۳۰ \times ۸۵ = ۲۵۵۰$ دلار باشد.

مقدار زکات نقدین

مقدار زکات واجب در طلا و نقره و اوراق بهادار: ربع عشر = ۲،۵٪ میباشد.

در هر بیست دینار طلا باید نیم دینار طلا زکات بدهد، و بهر مقداری که افزایش یابد و یا کم شود، بهمان اندازه حساب میشود.

و در هر دوصد درهم نقره باید پنج درهم زکات بدهد، و اضافه از آن بهمین گونه حساب میشود. بدلیل فرموده ای نبی اکرم ﷺ: اگر ۲۰۰ درهم داشتی، و یکسال بر آن سپری شد، در آن پنج درهم است، در طلا تا به بیست دینار نرسیده بر تو زکاتی نیست، اگر مالک بیست دینار شدی، و مدت یکسال بر آن سپری شد، در آن نیم دینار است، و بر مازاد بهمان اندازه حسابش زکات است)).^(۱)

نمونه عملی

مردی مالک ۹۰۰۰ دلار است، بر آن - در حال مالکیتش - یک سال گذشت، آیا بر آن زکات است؟

یکم: نصاب زکات را با توجه به طلا و یا نقره چنین محاسبه میکنیم:

نصاب = هشتاد و پنج گرم طلای خالص.

= ۸۵ × نرخ گرم طلای خالص در روز وجوب زکات، فرض میکنیم که یک گرم طلا = ۳۰ دلار است.

$$= ۲۵۵۰ \times ۳۰ = ۷۶۵۰۰ \text{ دلار}$$

نصاب = ۲۵۵۰ دلار میباشد، بنابراین دارایی این مرد به نصاب رسیده، و یک سال هم بر آن گذشته، پس بر آن زکات واجب شده است.

دوم: مقدار زکاتی که اخراجش بر وی واجب است، از این قرار میباشد:

$$\text{مقدار زکات} = ۲،۵\%$$

$$= ۲۲۵ \times ۹۰۰۰ \div ۱۰۰ = ۲۰۲۵ \text{ دلار}$$

بنابراین بر این مرد واجب است تا ۲۲۵ دلار از مدرک

دارایی خود به حساب زکات پردازد.

زکات زیورات

زیورات دو نوع است: زیورات طلائی و نقرئی، زیورات غیر طلائی و نقرئی.

۱- زیورات طلائی و نقرئی

بخش اول: زیوراتی که برای ذخیره کردن و گنج سازی، و یا بغرض بارزگانی ساخته شده، که زکات در آن واجب است.

بخش دوم: زیوراتی که برای استعمال ساخته شده، اخراج زکات از نظر احتیاط و براءت ذمه است، زنی نزد نبی اکرم ﷺ آمد، و دخترش دو انگوی طلائی یا دست بند^(۲) بدست داشت نیز همراهش بود، آنحضرت ﷺ برایش فرمودند: آیا زکات آنرا میدهی گفت: نه، فرمودند: ((آیا خوش میشوی که الله تعالی بسبب آن، دو دست بند آتشین برایت در روز قیامت بگرداند؟)) گفت: آندو از دستانش کشیده به سوی نبی اکرم ﷺ انداخته و گفت: ((این دو برای الله عزوجل و رسولش ﷺ باشد))^(۳)

برخی از علماء در زیورات زکات را واجب نمیدانند، زیرا که این زیورات مالیکه غرض از آن نمو و رشد باشد نیست، بلکه وسائل شخصی بوده که مورد استعمال و بهره گیری قرار میگیرد. مانند لباسها و اثاثیه و کالاهائی که ضمن نیازمندیها و زینت زن میباشد.

اصل در زکات نمو و رشد مال و یا قابلیت رشد آن میباشد تا زکات در آن لازم گردد.

و اخراج زکات از نظر احتیاط بر زیوراتی است، که بمنظور استعمال مباح و زینت ساخته شده، زیرا که این گفته احتیاط و براءت ذمه را مد نظر داشته است، بدلیل فرموده ای نبی اکرم ﷺ: ((آنچه ترا در شک می اندازد را به سوی آنچه ترا در شک نمی اندازد ترک کن)).^(۴)

(۲) مسکاتان: دو دستبند.

(۳) به روایت ابو داود.

(۴) به روایت بخاری.

(۱) به روایت ابوداود

مروارید

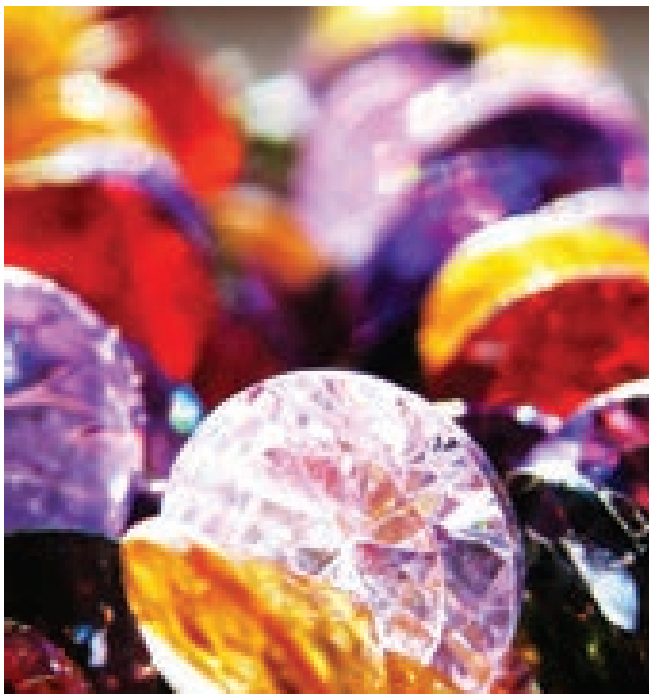
زیورات طلائی

الماس

زیورات نقرئی

۲- زیورات غیر از زر و سیم

مانند الماس، یاقوت، مروارید و غیره، در اینها زکات نیست، هرچند که بهایش گزاف باشد، مگر اینکه برای بارزگانی بوده، که درینحال ضمن کالاهای بارزگانی شامل میشود.

یاقوت